

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De remedijs ad exterminandam Inuidiam. Cap. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Baruc. 4.
31. 32. 33.

calamitatem minimè expectantes præcipitat. Impleturque adhuc illud Baruch : Nocentes peribunt, qui te vexauerunt, & qui gratulati sunt, in tua ruina punientur : civitates quibus seruiertur filij tui, punientur, & quæ accepit filios tuos. Sicut enim gausa est in tua ruina, & lætata est in casu tuo, sic contristabitur in sua defolatione. Iusta inuidorum retributio, vt qui lætantur in aliorum malis, alij de eorum etiam malis exultent.

Matth. 11.
18. 19.

Ex his duobus inuidiæ gradibus, ad tertium illis peior mens inuida & stulta progreditur. Nam bona illorum, quibus inuidet, præterit, & silentio contegit: si quid verò imperfectum habeant, quod sæpe accidet, aut speciem mali præferat, aut in malum interpretari queat, id, vt bonam opinionem iustorum eleuet, non sine exaggeratione patefacit. Quem gradum notauit Dominus in Scribis & Phariseis: Venit Ioannes, inquit, neque manducans, neque bibens, & dicunt, dæmonium habet. Venit filius hominis manducans & bibens, & dicunt: Ecce homo vorax, & potator vini, publicanorum & peccatorum amicus. Ioannis austeritatem, & Domini lenitatem in rialum trahunt, quia visum est illis, licet immeritò, posse in malum interpretari, & reliqua præcursoris & Saluatoris admiranda gesta, quia tam manifesta luci tenebras imputare non poterant, silentio ac obliuione prætereunt. Ita inuidi apertè bona suorum fratrum silent; si quid verò minus bonum habeant, id satis auctum, & mendaciis multiplicatum prædicant, quos Basilius egregiè depingit. Sicut vultures, inquit, per multa quidem prata, multa etiã amœna & odorata loca circumuolantes, ad tabida & sæculenta loca circumuolantes, quoque salubre, si quod offendunt, prætereunt, ad vlcera verò properant: sic hi vitæ splendorem, ac rerum bene gestarum magnitudinem non respiciunt, inania verò & fragilia, & si quid erratum, vt quandoque in rebus accidit humanis, tantum obseruant, hæc huiusmodi diuulgant, & per hæc tantum homines cognosci volunt. Ita sanè illi faciunt. Sed iustificata est sapientia à filiis suis, & virtus vera ab his qui ab inuidia sunt liberi, apprimè laudata, qui oculis liuore vacuis, si quid imperfectum sit, benignè condonant, omnia bene interpretantur, & manifesta bona non sine exultatione & admiratione respiciunt.

Basill. oratio. de inuidia.

Matth. 11.
19.

Ad quartum nunc gradum veniamus, quo inuidi non tantum minus perfecta taxant, sed manifestam virtutem suorum fratrum calumniantur, & eam pro vitio haberi volunt. Et sicut Iudæi omnia Saluatoris gesta taxabant, & ad malum dictis ac obmurmurationibus trahebant: ita inuidi, membrorum Christi, id est, iustorum, opera bona condemnant. Illi curato cæco dicebant: Non est hic homo à Deo, qui sabbatum non custodit. Conuerso peccatore clamabant: Quare cum publicanis & peccatoribus manducat magister vester? Sanato dæmoniaco musitabant: In Beelzebub principe dæmoniorum eicit demonia. Ecce ingenium inuidorum, omnia bona in sinistram partem detorqueat, & aut opus ipsum, aut modum, aut, si aliquid non possunt, soli Deo notam intentionem condemnant. Fortitudinem, inquit Basilius, audaciam potius appellant: modestum, sine sensu hominem: iustum, imitem & nimium seuerum: prudentem, astutum: magnificum, vastum: liberalem, vt prodigum taxant: domesticè frugalem, auarum dicunt. Denique omnis virtutis species in vicina vitiorum nomina conuertunt. Non paucos ex his vidimus, qui omnia fratrum suorum bona corrodunt, qui vitas simpliciter

Ioan. 9.
16.
Matth. 9.
11.
Luc. 11.
15.

Basill. oratio. de inuidia.

viuentium dilacerant; qui, si aliter non possint, saltem contumeliis & verborum ictibus, quæ nec homines de media plebe decerent, quos sibi vita & donis cælestibus emicare cognoscunt, turpiter feriunt, & inuerecundè profcindunt.

Postremus gradus huius pestis est, cum inuidi in hoc vehementer incumbunt, vt bona opera, quibus flagellantur ipsi, & sanctos labores iustorum impediant. Et quæ ipsi inuidi aut nolunt, aut non possunt in utilitatem Ecclesiæ facere, nituntur ne, & illi, quibus inuidet, faciant. Sed quo pacto bona impediunt? Certè impediunt detractionibus. Ad hoc enim de aliis detrahunt, vt eorum bonam existimationem denigrent, & homines salutis spiritualis gratia ad medicos animarum confluentes, à communicatione ipsorum auertant. Certè impediunt falsis testimoniis; vt qui boni sunt, ab hominibus mali & impuri existimati, ex sanctis laboribus suis fructus animarum in horrea Domini congregare non possint. Certè impediunt inuidi aliorum bona opera propriis laboribus, quos nullo modo susciperent, nisi vt strenuè laborantes impedirent. Antiquum satis malum, quod ipse Paulus expertus est: Quidam, inquit, propter inuidiam & contentionem: quidam autem & propter bonam voluntatem Christum prædicant. Erursus: Quidam ex contentione Christum annuntiant, non sincerè: existimantes pressuram se suscitare vinculis meis. Hæc quidem inuidi, sed hi, quibus illi inuidet, quid faciunt? Profecto quod subiungit Apostolus: Dum omnimodo sine per occasionem, siue per veritatem Christus annuntietur, & in hoc gaudeo, sed & gaudebo. Audi quales commemorat Apostolus falsos fratres, inquit Augustinus, inuidia prædicantes verbum Dei. Et quid de illis dicit? Et in hoc gaudeo, sed & gaudebo. Christum enim annuntiant. Per inuidiam quidem, sed tamen Christum. Non per quid, sed quem vide. Per inuidiam prædicatur tibi Christus. Vide Christum, vita inuidiam. Noli imitari malum prædicatorem, sed imitari bonum, qui tibi prædicat Christum. Vtinam Domine auferantur ex Ecclesia tua tanta scandala ex inuidia profecta. Vtinam omnes inuicem ad bonum animarum nos iuuenimus, & non ex inuidia, sed ex charitate te Saluatorem nostrum prædicemus. Vtinam nos (sicut vere sumus) fratres agnoscamus, & dicat maior minori, quod dixerunt quidam fratres forori suæ: Soror nostra es, crescas in mille millia, & possideat semen tuum portas inimicorum suorum. Crescat cuiusque perfectio, & in dies magis augeatur, non vt homo vanè resplendeat, sed vt Christus annuntietur: non vt homo propriam gloriam quærat, sed vt laudem & gloriam Saluatoris exquirat: non vt alios deiciat (optandum est enim vt omnes sint magni) sed vt dæmones prosterнат, & simul cum aliis omnibus Christi ministris, eorum vires & conatus effringat.

Philipp. 1. 15.
n. 17.
Ibid. 18.
Aug. in Ioan. tract. 5.

Gen. 24.
60.

De remedijs ad exterminandam inuidiam.

CAPVT XII.

INVIDIÆ morbus difficillimæ curationis est, adeò, vt aliqui ex patribus dicant, illum minimè posse sanari. Cyprianus ait: Calamitas sine remedio est odisse felicem. Et Basilius: Malum hoc est, quod satis exprimi nequit, quod medicinam spernit. Qui caput aut membrum aliquod dolent, medico morbum aperiant: at qui agrotat

Cyprian. ser. de zelo, & timore, Basill. oratio. 21 de inuidia.

inui

Cassian. coll. 18. c. vii.

Ierem. 8. n. 17.

inuidia, quid dicit? Angunt me proximi bona? Veritas hæc est: Attamen hæc quisque verba fateti erubescit. Et Cassianus: Eum, quem inuidia semel veneni sui peste corrupit, pene dixerim carere remedio. Ipsa namque est lues, de qua figuratè dicitur per Prophetam: Ecce ego mittam vobis serpentes regulos, quibus non est incantatio, & mordebunt vos. Et infra: Hi, qui iisdem se perecutiendos moribus tradiderunt, omnem opem sanctæ incantationis excludunt, quia cum vitæ non culpa eorum, quibus luent, sed prosperitate crucientur, erubescentes ipsam prodere veritatem, extrinsecus sibi quasdam superfluas & ineptas causas offensionis inquirunt. Quarum, quia omnimodis falsæ sunt, vana curatio est, cum illud mortiferum virus, quod nolunt prodere, lateat in medullis. Hi patres non inficiantur, morbum inuidiæ esse medicabilem, sed difficile esse eius medicinam, eo quod eius causa intus in præcordiis inuidi lateat, nec exterius ad remedium postulandum prodatur, quin potius inanibus quibusdam prætextibus obueletur. At medicina est in Galaad, qua inuidus possit sibi ipsi mederi, licet nolit sæculentam plagam spiritali medico pandere (quod melius esset, sed si ad peccatum graue non accessit, haud omnino necessarium) & coram alio de vilissimo spiritu inuidentiæ erubescere. Consulto autem dixi, si ad graue peccatum non accessit, quoniam sæpe inuidi lethalerè peccant, dum de aliorum bonis deliberatè tristantur, & eos illis bonis, aut sermone detractorio, aut opere spoliare contendunt. Tunc, vt se ipsos in confessione aperiant necesse est, & graue peccatum sacerdoti potestatem habenti manifestent. Cum verò lues non est vsque ad mortem progressa, si adeo imperfecti sunt, vt nolint se alij scientia vitiorum curandorum polleuti manifestare, sequentibus saltem remedijs, se ipsos curare tentabunt.

I.

Considera ergo, o inuide, quanta & quam maxima incommoda inuidentiæ tibi afferat, cum tamen nec minimum ei, cui inuides, aut rebus inuidiosis malum adducat. Hæc inuidiæ mala vnum Basilij verbum, innumeris sanctorum patrum sententijs prætermisissis, ostendat. Nihil mortalium animis, inquit, inuidiæ perturbatione perniciosius contingit, quæ ante omnia ipsi nocet auctori, alijs verò quam minimum. Quemadmodum enim venenum, ferum, sic inuidia, hos qui eam possident, consumit atque vastat. Magis autem, sicut viperas dicunt abrupto matris ventre nasci, sic & inuidia concipientem se animam corrodere simul ac tabefacere solet. Quid hoc morbo perniciosius? Interitus vitæ, pestis naturæ, aduersa omnibus bonis ex Deo venientibus, demum ipsi Deo contraria. Fugiamus, fratres, intolerabile malum. Serpenti id est præceptum, diaboli inuentum, inimici latro, punitionis arthabo, pietatis impedimèrum, via ad gehennam, regni cælorum privatio. Hæc multis interpositis, & omisissis, Basilij, & alia plurima postea scribit, quibus nunquam satis infestissimi spiritus inuidiæ iniquitatem declarat. Alia enim vitia aliquam saltem fictam voluptatem secum afferunt, qua tecta & obuelata quodammodo appetibilia videntur; at inuidiam quis appetat, quæ ipsissima tristitia & afflictio est, quæ nihil nisi mororem & rabiem affert, cuius tabes atque miseria bonorum auctione succrescit.

II.

Considera etiam, quod licet frater tuus amittat bona, quorum possessio illum nobilitat, te autem inuidiæ morore contristet, non ob id in tui possessionem transiens, neque ab illo desiliens in te descendit. Stultissimum verò est ob hunc tristem affe-

A ctum alienis bonis, quæ ex charitate tua fierent, & inuidia priuari. Etiam præ inuidia ad persecutionem fratris exarsit, & nunquam illius amplè, quibus inuidebat, bona possedit. Fratres Ioseph eodem misero affectu subiecti illum Ismaelitis vendiderunt, ne sibi superiorem ipsum aspicerent, & putantes fratrem deicere, ad magnum principatum exaltarunt. Saul gloriæ Davidis inuidit, quæ sibi in rebus bellicis præclarè gestis prælatus est, inuidia autem regnum perdidit, & amulum suum in regnum euexit. His nihil profusus profuit inuidia, vt bona aliorum sibi quærent, quæ procul dubio, etiam si possidentes perderent, ipsi inuidi nunquam acciperent. Et idem omnino euenit vniuersis huorè deuictis, quod licet fratres suos, gloria, ac dignitate, aut virtute nudarent, nunquam tamen eadem, ex eo quod inuidit, obtinerent. E contra verò si inuidi non inuiderent fratribus suis, sed fratres ex vera charitate diligerent, eorū bonis participes fierent, & aliena bona velut propria in suū dominium vendicarent. Nam hoc est opus charitatis (quod optime notauit Gregorius) vt sicut me vnum cum alijs fratribus facit, ita etiam bonorū, quibus illi diuites sunt, dominum ac possessore efficiat. Inuidia verò inuidum ab alijs separans, pauperrimum reddit, quia à participatione aliorum bonorum excludit.

Gen. 27. n. 41. Gen. 37. n. 28.

1. Reg. 18. nu. 8.

Greg. 3. p. past. ad m. 11.

B Licet apud alios te inuidum non fatearis, quia ignominiosum est valde, tam infami vitio quempiam esse subiectum, idque in conspectu aliorum, ore testari, at apud temetipsum inuidum ac pusillanimum esse cognosce. Ne te ipsum fallas; ne te fratres tuos vituperantem, & eorum virtutes extenuantem, aut omnino damnantem, circumuenias; ne tibi peruersas id te bono zelo facere, & ex iustitia, aut alterius boni desiderio de alijs detrahere, sed magis apud temetipsum cor tuum inuidum, ac luore tabidum confitere. Si enim te decipias, & inuidum esse non sentias, semper inuidiam zeli, aut alterius boni prætextus velamine rectum defendes & angebis, & vsque ad manifestum odium protrahas, & nunquam e remediam ac curationem adhibebis. At si ingrediaris cor tuum, & recessus eius perustraueris, & latebras tuæ mentis excusseris, manifestè videbis te amore propriæ excellentiæ prostratum, aliorum bonis inuidere, quæ tu solus cuperes possidere, & de aliena prosperitate tristani. Tunc ægitudine cognita atque perspecta, dictis considerationibus & subiectis remedijs, ad cordis tranquillitatem, & ad sanitatem querendam te ipsum inclina, quam, Deo tuis desiderijs annuente, consequeris.

III.

IV.

C Cogita igitur nihil magnum esse, nihil excellens, eorum quæ mundus admiratur, solamque virtutem magnam existere atque preciosam, quam nemo à te poterit, nisi te ipso volente, surripere. Hanc autem sæpe visibilibus donis orbatus, & scientia aut plausu hominum vacuus, melius quares ac conferuabis. Nam nostra natura per peccatum corrupta, adeo misera est, vt in huiusmodi hominum laudationibus veluti in visco inhærescat, & nullo modo ad veram virtutem capessendam procedat. Melius ergo tibi erit, non iam mundi bona sed perfectionem querenti, hæc, quæ te illigat, atque compediunt, spernere, vt expeditius valeas ad maiora bona, quæ cupis, aspirare. Audi quibus verbis Basilij hoc medicamentum præscribat: Primum quidem inuidiæ remedium sit, inquit, si nihil rerum humanarum magnum, aut supra naturam existimemus: non enim in rebus fluxis bonum constituimus, sed ad sempiternorum & verorum bonorum participationem vocati sumus. Itaque nec diæ amalandus est propter diuitias, nec potens ob dignitatis ac magistratus culmen, nec for-

V.

VI.

Basil. supra.

is ob corporis robur, nec eloquens ob dicendi facultatem; instrumenta sunt hæc virtutis recte viuentibus, nihil per se veræ felicitatis habentia. Miser est, qui his abutitur, non aliter, quam qui in pugna contra inimicos ensen corripens, in se ac intantum suum conuertit.] Cum hæc ita sint, stultum est, ob res paruas ab alio possessas, quibus & se ipsum perdere valet, & tu forsitan illas habens te ipsum perdere, cor tuum mærore consumere, inuidia tabescere, & amoris gemma spoliare.

V. Excita in te desideria perfectionis, & amorem æternæ patriæ pene emortuum exsuscita, qui amorem rerum visibilibus, & cum eo inuidiam ac liuorem expellet. Qui liuoris peste plenè carere desiderat, ait Gregorius, illam hæreditatem diligit, quam coheredum numerus non angustat, quæ & omnibus vna est & singulis tota: quæ tanto largioresse ostenditur, quanto ad hanc percipientium multitudo dilatur. Nunquam tu illi inuidisti, qui calceos bene conuit, qui pulmentum bene coquit, aut aliud vile seruitium exercet, quoniam animus amori præstantiorum rerum intentus hæc vilia amare aut desiderare contemnit. Eodem modo si æterna concupisceres, si feruenti desiderio perfectionis arderes, nunquam inuidia eorum, qui magis litterati sunt, aut eloquentius concionantur, aut magis ab hominibus honorantur, te vinceret; nunquam diabolus tam vilis escæ conuitio prosterneret. Hæc enim veris virtutibus comparata, minora sunt, quam si cum regia dignitate compares mancipiorum abiecta seruitia. Quia verò magna & vera bona non diligis, ideo te parua bona admirantur, ideo in aliis conspecta te contristant, & ad sui amorem accendunt. Paruulum quidem, (vt ait Iob,) occidit inuidia.] Si tu desideris saltem magnus esses, nunquam te inuidia perimeret, nec tristi veneno, & nullo lætitiæ aut voluptatis melle circumlito, dementeret.

VI. Illud tandem maximè ad hoc pessimum vitium exterminandum confert, si ei tum interiùs tum exteriùs resistere ac reluctari coneris. Interiùs resistis, si motum inuidiæ comprimis, si ad gaudium de bonis fratris considerationibus aptis te adigas: si pro illo intentissimam orationem fundas, vt Dominus pro gloria sua vniuersa eius bona promoueat. Ad hoc pertinet quòd Bernardus cuidam interroganti, Quomodo posset inuidiam à se relegare, respondit: Si doles, quòd inuides, inquit, sentis, sed non consentis. Passio est quandoque sananda, non actio condemnanda. Tantùm non illic relideas, iniquitatem meditans in cubili tuo, qualiter videlicet foueas morbum, satisfacias pesti, persequaris in fontem, bene ab illo gesta calumniando, deprimendo, peruerendo, atque impediendo gerenda. Alioqui non nocet ambulanti, & extendenti se ad meliora, quòd iam non ipse operatur, sed quòd habitat in eo peccatum. Non ergo damnatio illi, qui non dat membra sua, arma iniquitati: non linguam ad detrahendum, non quicquam reliqui corporis ad lædendum nocendumve aliquo modo, magis autem confunditur, sic se esse malè affectum & inolitum, ex longo vitium confitendo, flendo, oràdo conatur expellere. Exteriùs verò resistis, vt iam ex hac Bernardi sententià colligitur, si verbo de tuo fratre non detrahas, si manifestè bona laudes, si mala taceas, si dubia in bonam partem interpreteris. Si opere etiam pios conatus fratris adiuues, si ab aliis, qui possunt, iuuari facias, si tua auctoritate pronehas, si de bonis successibus illi gratuleris. Hæc profectò cor inuidia rigidum leniunt, tristitia consumptum exhilarant, dolore tactum ad gaudium pacemque

Greg. 5. mor. cap. 34.

Iob 5. nu. 2.

Bern. ser. 49. in Cant.

A conuertunt. Dominusque misertus laboris nostri, quo suæ gratiæ cooperamur, & morbo pestilenti resistimus, faciet vt charitatis serenitati turbo inuidiæ cedat, & nos à se liberos solutòque relinquat.

De vitio Acediæ, ac de multiplicibus eius malis.

CAPVT XIII.

CEDIA vox Græca est, tristitiam significans, eam quidem, quæ torporem, & incuriam mentis afferat, & quasi languorem quandam ad aliquid agendum inducat. Huius hanc accipe descriptionem ex Damasceno, Cassiano, & Thoma Aquinate collectam. Acedia est tristitia de bonis diuinis ac spiritualibus, quæ propter adiunctam difficultatem mala nostra censemus, & præ incuria ac negligentia ex ipsa tristitia nascente negligimus. Quam optimè depingit Augustinus, hominis conuersi ad Deum tentationes enumerans, & post immoderatum affectum cognoscendæ veritatis, ac post experimentum eius, quam in virtute experitur magnæ difficultatis tertio loco recensens. Excipitur is, inquit, tertia tentatione tædij cuiusdam in mora huius vitæ, ita vt aliquando eum nec legere nec orare delectet. Tertia tentatio prioris contraria: priùs enim periclitabatur fame, postea fastidio. vnde & hoc, nisi de quodam languore animæ? Iam non te illic adulterium, nec tamen delectat Dei verbum. Iam post periculum imperitiæ & concupiscentiæ, de quibus duobus te euasisse letaris, vide ne tædium fastidiumque te necet.] Acediam prohibuit Dominus dicens: Videte, vigilate, & orate; nescitis enim quando tempus sit.] Ac iterum: Contendite intrare per angustam portam, quia multi, dico vobis, querent intrare, & non poterunt.] Et Salomon: Quodeunque facere potest manus tua, instanter operare: quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos, quòd tu properas.] Atque alio loco: Discurr, festina, suscita amicum tuum, ne dederis somnum oculis tuis, nec dormitent palpebræ tuæ.]

B Hæc, authore Cassiano, statum hominis animalium constituit. Cum enim Paulus tres animarum status designet, primum, carnalem, de quo ait: Cum enim sit inter vos zelus & contentio, nonne carnales estis, & secundum hominem ambulatis? Secundum animale, de quo inquit: Animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei: tertium spirituale, cuius illud est elogium: Spirituales omnia iudicat, & ipse à nemine iudicatur.] Carnalem statum peccata mortalia manifesta; animale tepiditas siue acedia innumeris peccatis obnoxia; spirituale vera ac diligens virtus stabiliunt. Licet autem status animalis medius sit inter carnalem & spirituale; est tamen quodammodo carnali deterior, quia difficiliorem curationem admittit. Quod indicauit Dominus, in hunc modum Episcopo Laodicensium scribens: Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus: vtinam frigidus esses, aut calidus, sed quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo.] Quo loco, per frigidum, authore Gregorio, & Cassiano, manifestus peccator intelligendus est lethalibus peccatis sancitatus: per calidum, iustus spiritu feruens, & calore charitatis oppletus: per tepidum, ille, qui à charitatis feruore ad peccatum regrediens, omnino à charitate vel ab eius feruore discessit, nondum tamen omnibus parentia

D Hæc, authore Cassiano, statum hominis animalium constituit. Cum enim Paulus tres animarum status designet, primum, carnalem, de quo ait: Cum enim sit inter vos zelus & contentio, nonne carnales estis, & secundum hominem ambulatis? Secundum animale, de quo inquit: Animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei: tertium spirituale, cuius illud est elogium: Spirituales omnia iudicat, & ipse à nemine iudicatur.] Carnalem statum peccata mortalia manifesta; animale tepiditas siue acedia innumeris peccatis obnoxia; spirituale vera ac diligens virtus stabiliunt. Licet autem status animalis medius sit inter carnalem & spirituale; est tamen quodammodo carnali deterior, quia difficiliorem curationem admittit. Quod indicauit Dominus, in hunc modum Episcopo Laodicensium scribens: Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus: vtinam frigidus esses, aut calidus, sed quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo.] Quo loco, per frigidum, authore Gregorio, & Cassiano, manifestus peccator intelligendus est lethalibus peccatis sancitatus: per calidum, iustus spiritu feruens, & calore charitatis oppletus: per tepidum, ille, qui à charitatis feruore ad peccatum regrediens, omnino à charitate vel ab eius feruore discessit, nondum tamen omnibus parentia

Damas. 2. fidei. c. 14. Cassi. lib. 6. 10. c. 1. D. Tho. 22. 7. 35. art. 1.

Aug. ad Psal. 106.

Marc. 13. 33. Lucæ 13. 7. 24. Eccles. 9. 10.

Prou. 6. nu. 3.

Cass. coll. 4. 19.

1. Corin. 3. 3.

1. Corin. 12. n. 14. 1. Corin. 2. n. 15.

Apor. 3. 15. 16.

Greg. 3. p. pastor. ad moni. 35. Cassi. coll. 4. c. 19.

delicta